ב"ה

אין ליקט פון תורה

ספר

מקדש מלך

אידיש

674

הוצאת אמונה
ברוקלין נוא יארק,
שנת תשנ"ט לפ"ק

שַׁבָּת קוֹדֶשׁ אִין גַּן עֵדֶן

מְקַדֵּשׁ מֶלֶךְ:

א מַעֲשֶׂה וָואס הָאט זִיךְ גֶעטְרָאפֶען בִּזְמַן הָרַב הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק ר׳ מ׳ בַּעַל הַמְחַבֵּר מְקַדֵּשׁ מֶלֶךְ.

הֶערוֹיס גֶעגֶעבֶּען

פֿאָן ר׳ יעקב מארגענשטערן

הנקרא יעקיל לעהרער אויס לאזי.

כהוצאות בית מסחר הספרים של ר׳ יצחק פונק בווילנא.

ווילנא

ШАБОТЪ ИНЪ ГАНЪ ЕДЕНЪ

т. е. Суббота въ Раю.

ВИЛЬНА.

אין דער צייט פון דעם גרויסען [illegible] מקדש מלך [illegible]

דער מנהג אין דעם גאנצען לאנד וויא ער האט געוואוינט דאס ווען איינער האט עטוואס געבראכט געהאלפען צוא ווערען. פון איין קראנקהייט. אדער פון איין אנדערע צרה חיו. זא האט מען ניכט געוויסט וויא צוא גיין נאר צום היילגען צדיק מקדש מלך. דען ער וואר ניכט חיא איין אנדערער מענטש. ער וואר וויא איין מלאך אלהים. אונ דיא גאנצע וועלט האט געבעטען פאר זיין לעבען דען אלע האבען געלעבט אין זיין זכות. אונ ער וואר מייכטעגס אונטער וועגענס. דען ער האט געליטען גלות. אונ וויא עס איז געוועזען א חולה. אדער א יולדות. אדר א שום דבר סכנה. האט ער אלץ געהאט אויף זיינע געדאנקען. אונ האט פאר אלע מתפלל געוועזען. אונ אלע זענען אין זיין זכות געהאלפען געווארען.

אונ זיין מנהג וואר זא. וויא ער איז געוועזען דאנערשטאג מיטאג. דארט איז ער שוין געבליבען שבת. הן אין א שטאט. והן אפילו אין א דארף. איז ער שוין פון דארט ניט אוועק געריזט נאר דארט האט ער שוין שבת געהאלטען. אזוא איז געוועזען ווי לאנג ער האט געלעבט.

איין מאל האט זיך געטראפען. ער האט געמוזט דאנערשטאג אוועק רייזען פון א שטאט. דען עס איז געוועזען אין דעם זעלבען לאנד גרויסע מלחמות. אונ דיא שטאט וואר זעהר אין א גרויסע סכנה פון וועגען דער מלחמה. זא האבען אלע איינוואהנער געמוזט ארויס לויפען אוים דער שטאט. זא האט דער צדיק מקדש מלך אויך געמוזט פארט לויפען.

ער איזט דאנערשטאג נאך מיטאג ארויס פון דיא שטאט.

אין זיין געשלאפען . ביז ער איז געקומען אין וואלד . ער וואר זעהר מיד אונ וואר גאנץ אליינס אין וואלד . ער האט ניט געהאט קיין שום פחד אונ קיין שרעק . ער האט נאר פאר דעם איינעם זעהר געשרעקט דאס ער זאל ניכט ברויכען חו שבת צוא בלייבען אין ווילדען וואלד . ער איז איינגעשלאפען געווארן . ער האט אבער נעבעך ניט געקענט שלאפען . ער האט יעדע מינוט געשריגען שבת . שבת . אוי וויא וועל איך בלייבען דעם הייליגען טאג שבת .

עס איז נאר טאג געווארען איז ער אויף געשטאנען אונ גדאווינט אונ האט אן געהויבען צו גיין גאנץ געשווינד . ער האט זיך געטראכט דאס וואלד וועט זיך דאך באלד אויס לאזען . זא וועט דאך ערגעץ זיין ניכט וויים איין שטאט . אדער אפילו א דארף דאס איך וועל קיינען שבת האלטען . בקיצור ער איז נעבעך געלאפען מיט אלע קרעפטען דאס דער שווייס האט זיך נעבעך פון איהם גגאסען . בקיצור ער לויפט אונ לויפט עס איז שוין א שטיק נאך מיטאג . מען זעהט קיין שטאט מען הערט קיין שטאט . וואלד איז ווייטער וואלד . אונ עס איז קיין וועג קיין שטעג . נאר גידעכט וואלד מיט גרויסע ווילדע גרעזער . בקיצור ער איז געגאנגען ביז שוין גאנץ שפעט . ביז ער האט געזעהן מען טאר שוין ניכט גיין . דען עס איז שוין זמן מנחה . זא האט ער זיך געשטעלט מנחה דאווענען . אונ האט גדאווינט מיט זעהר גרויסע זיפצען אונ וויינען . דען זיין הארץ וואר איהם זעהר פערביטערט דורך דעם הייליגען שבת . דען דער מינדעסטער יוד האט ווייס צער ווען עס איהם חו אזויא א סיבה טרעפען זאל אין ווילדען וואלד שבת צוא בלייבען . מכ"ש זא איין צדיק וויא דער הייליגער מקדש מלך .

ווער עס האט געזעהען דאס הייליגע ספר מקדש מלך . דער וואס פארשטייט דאס ספר מקדש מלך . דער קען וויסען וואס פאר א צדיק ער איז געוועזען .

וויא ער האט אויס געדאווינט מנחה . איז נאך געוועזען א האלבע שעה צו נאכט . זא האט ער אנגעהויבען זעהר צו וויינען . אונ האט געזאגט (צדיק ד' בכל דרכיו) דאס איז טייטש גאט איז גערעכט מיט אלע זיינע וועגען . איך בין ניכט חו מהרהר . מן השמים בין איך ניכט בעסער ווערט . ווער ווייס פאר וואס מען קומבאפט מיך זא פון הימעל . ווער ווייס וויא גרויס מיינע חטאים זענען .

דען האט ער [illegible]

זמעל און האט געזאגט רבונו של עולם דוא ווייסט דאך מיט וויא
איך האב פון קינדהייט ביז היינטע געהיטען דיין הייליגען שבת .
און דוא הייסט דאך אל רחום וחנון . ערבארעם דיך דאך איבער מיר
און טוא מיר א נס . און טאמער בין איך ניכט ווערט צוא איין נס ..
זא טוא עס אין דעם זכות פון דיינע הייליגע שעפעלעך . דאס זענען
דיא מאנען און דיא ווייבער און דיא קינדער פון דיין פאלק ישראל .
וואס איך בעט טאג און נאכט פאר זייערט וועגען און זיא בעטען
איך פאר מיין לעבען . אלזא זאל מיר זייער זכות ביא שטיין עס
זאל מיר געשעהען א נס

נאך דער תפלה . איז ער א ביסעל ווייטער געגאנגען . און
עס וואר אויף די פרייע וועלט נאך ניכט פינצטער . נאר אין גידיכטען
וואלד וואר זעהר פינצטער ער האט אלץ אנידער געלייגט ביא איין
בוים . וואס ער האט געהאט . דען שבת מאר קען דאך שוין ניט
טראגען .

און ער איז געגאנגען לערך הונדערט טריט האט ער דערזעהן
ניט ווייט האט גלויכטען אין א פענצטער אין מיטען וואלד . איז ער
מתחלה ערשראקען געווארען . דען ער האט זיך געטראכט ווער
וואהנט דען דא אין מיטען וואלד . געוויס גזלנים . דאך אבער האט
ער זיך מיישב געוועזען איך וועל אהין גיין זעהען פון ווייטען .
טאמער וואהנען ניט גזלנים נאר פראסטע מענשען . דאס איך
וועל פאר רחמנות קריגען וואסער צו וואשען . און אפשר וועט מען
מיך דא לאזען נעכטיגען .

ער גייט אהין . ער ערזעהט א זעהר גרויסן שרעקליכען פאלאץ
זעהר הערליך . דאס ביא קיין מלכות קען קיין גרעסערער און
שענערער פאלאץ ניט זיין . דיא קאמערס פון דיא טויערען האבען
געלויכטען וויא בריליאנטען . עטליכע הונדערט פענצטער האבען זא
שרעקליך געלויכטען וויא דיא זון אין מיטען הימעל .

ער גייט און מאכט אויף דיא קאמערע . און גייט אריין אין
טיער . ער האט זיך ניכט געקענט פר וואונדערען אויף דעם שיינהייט
פון אינוויניגען אריין גאנג . דאס דיא ווענד האבען געבלאנקט וויא
אין בריל . עס וואַרען אויף יעדער זייט בעדר וויא הונדערט טיהרן
צוגעבעגען . יעדע טיהר האט געהאט איין אנדער געשטאלט און
פאר יעדע טיהר זענען געשטאנען אנדערע חיות אוים לויטער פייער
מיט אנדערע פארבען . און פאר יעדער טיהר האט גלויכטען לאמפען
[illegible] וויא דיא שטערן זון אין הימעל ער האט זיך משער געוועזע

דאס

דאס דא וואינען קיינע נזקנים ניט . בקיצור ער האט אויף גימאכט די ערשטע טיהר . אבער מיט גרויס שרעק . וויא ער איז אריין געקומען אין ערשטען חדר האט ער ערזעהען א פולע שטוב מיט ליכט וואס האבען געלויכטען וויא די ליכטיגע שטערען און פיל מיט טישען צוא טיש געגרייט . און ארום און ארום שענק מיט ספרים . און ווער איז דען אין שטאנד צו ערצעהלען דאס שענהייט פון דעם חדר . אבער קיין מענטש האט ער ניט געזעהען נאר איין טיהר דאס ער געזעהען וואס גייט אריין אין איין אנדער חדר . ער האט אויף געמאכט דאס אנדערע חדר . עס וואר זיבען מאל גרעסער ארס דאס ערשטע . און אויך זיבען מאל שענער . און אויך ספרים מיט טישען מיט לייכטערס . אבער אויך קיין מענטש . בקיצור ער איז א דורך געגאנגען זעקס חדרים איטליכעס וואר זיבען מאל גרעסער און שענער וויא דאס פאריגע .

וויא ער איז אריין געגאנגען אין זיבענטען חדר . איז ער זעהר ערשראקען און זעהר פערווינדערט געבליבען . ערשטענס דאס גרוסהייט און שענהייט און ליכטיקייט פון דעם חדר איז אוממעגליך צוא ערשרייבען און צו ערצעהלען . אין מיטען איז געשטאנען א זעהר גרויסער טיש בעדעקט מיט איין טישטוך אויס לויטער גאלד און מיט לויטער בריליאנטען אויס געהאפטען . און מיט גילדענע לייכטער און צוויא העררליכע שטולען אויס לויטער גאלד זענען געשטאנען ביא דעם טיש . אויף איין שטוהל איז געזעסען איין זקן ושבע ימים דאס הייסט איין אלטער גרייז גראהער מאן מיט איין גרויסע שיינע גראהע בארד און בעקליידעט בגדי שבת . און זיין פנים האט געלויכטען וויא די זון . אזויא א שיינער מענטש איז אין דר וועלט ניכט צוא געפינען . דער זקן האט געזאגט תיקון שבת . און דער אנדערער שטוהל איז געשטאנען ליידיג . און ביא די טיהר איז געשטאנען אויך א זקן ושבע ימים אויך בעקליידעט בגדי שבת . נאר ניט אזויא וויא דער ערשטע .

און וויא דער היילגער צדיק מקדש מלך איז אריין געקומען האט איהם דער זקן פון די טיהר אן גענומען ביא די האנד און האט איהם ארויס געפיהרט . און האט געזאגט האב קיין מורא . קום מיט מיר ער האט איהם געפיהרט אין א מקוה און האט געזאגט וויא דיך טובל לכבוד שבת . דער צדיק האט זיך טובל געוועזען . און האט ניט געקענט אויס האלטען דעם גרויסען תענוג פון דער מקוה ער האט פון דעם טובלען געשפירט מעם גן עדן .

א עֶר אִיז פוּן דֶער מִקְוֶה אַרוֹיף גֶעקוּמֶען . הָאט אִיהם דֶער זָקֵן גֶעגֶעבֶּען בִּגְדֵי שַׁבָּת פוּן קָאפּ בִּיז פוּס . אוּנ הָאט גֶעזָאגְט זַייא דִיךְ מִתְלַבֵּשׁ בְּבִגְדֵי שַׁבָּת . דָאס הֵייסְט טוּא דִיךְ אָן קְלֵיידֶען דִיא קְלֵיידֶער פוּן שַׁבָּת . עֶר הָאט זִיךְ אָן גֶעקְלֵייד דִיא שַׁבָּת קְלֵיידֶער . אוּנ דֶער זָקֵן הָאט אִיהם גֶעגֶעבֶּען צוּ וַואשֶׁען אוּנ אַ הַאנְדְטוּךְ אַלְץ זֶעהר הֶערְלִיךְ . אוּנ הָאט אִיהם צוּרִיק אַרַיין גֶעפִיהְרְט אִין יֶענֶעם חֶדֶר וְוִיא יֶענֶער זָקֵן אִיז גֶעזֶעסֶען . אוּנ הָאט אִיהם אַהִין גֶעפִיהְרְט גוּם טִישׁ . אוּנ הָאט גֶעזָאגְט זֶעץ דִיךְ אוֹיף דֶעם אַנְדֶערֶען שְׁטוּהל וָואס שְׁטֵייט לֵיידִיג עֶר אִיז פַאר דִיר אָן גֶעגְרֵייט . אוּנ זָאג תִּיקוּן שַׁבָּת . נָאר זַייא נִיט מַאֲרִיךְ : דֶען עֶס אִיז שׁוֹין צַייט מְקַבֵּל שַׁבָּת צוּ זַיין . עֶר הָאט זִיךְ אַנִידֶער גֶעזֶעצְט אוּנ הָאט גֶעזָאגְט תִּיקוּן שַׁבָּת . נָאךְ תִּיקוּן שַׁבָּת . הָאט אִיהם יֶענֶער זָקֵן גֶעגֶעבֶּען שָׁלוֹם . דֶער נָאךְ הָאט אִיהם דֶער זָקֵן פוּן דִיא טִיהר אוֹיךְ גֶעגֶעבֶּען שָׁלוֹם .

אוּנ מֶען הָאט אוֹיף גֶעמַאכְט אֵיין אַנְדֶערֶע טִיהר אוּנ אַלֶע דְרַייא זֶענֶען אַרוֹיס גֶעגַאנְגֶען . אִיז דְרוֹיסֶען גֶעוֶועזֶען אֵיין זֶעהר הֶערְלִיכֶער אוּים גָארְטֶען . אִין מִיטֶען דֶעם גָארְטֶען אִיז גֶעשְׁטַאנֶען דִיא שׁוּהל . וֶוער אִיז אִין שְׁטַאנְד צוּ בֶּעשְׁרַייבֶּען דָאס שֶׁעהנְהֵייט אוּנ זִיסִיגְקֵייט פוּן דֶער שׁוּהל . זִיא וַואר זֶעהר שְׁרֶעקְלִיךְ לַאנְג אוּנ בְּרֵייט אוּנ הוֹיךְ . אוּים לוּיטֶער דִימַאנְטֶען . וְוִיא פִיל שְׁטֶערֶען אִין הִימֶער זָא פִיהל לִיכְט הָאבֶּען גֶעלוֹיכְטֶען מִיט אַלֶערְלֵייא קָאלֶערֶען . אוּנ עֶס וָואר אוֹיף אַלֶע זַייטֶען פִיהל בֵּיימֶער אוּים לוּיטֶער גִין גָאלְד . אוּנ אַלֶערְלֵייא פְרוּכְטֶען אוּים בְּרִילְיַאנְטֶען אוּנ אוֹיף דִיא בֵּיימֶער וַוארֶען אַלֶערְלֵייא פֵייגֶעל . אוּנ אוּנְטֶער דִיא בֵּיימֶער וַוארֶען אַלֶערְלֵייא חַיּוֹת . אִין מִיטֶען דֶער שׁוּהל וַואר אַ גְרוֹיסֶע בָּמָה (מֶלֶעמֶער) מִיט זָאלְכֶע שׁוֹנְהֵייט וָואס קֵיין לֶעבֶּעדִיגֶער מֶענְטשׁ אִיז נִיכְט אִים שְׁטַאנְד צוּ עֶרְשְׁרַייבֶּען אוּנ צוּא עֶרְצֶעהְלֶען דִיא שֵׁיינְהֵייט פַאן דֶעם מֶלֶעמֶער . (אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה זֹאת) הָאוּיל דֶעם אוֹיג וָואס דָאט גֶעזֶעהֶען .

וְוִיא זַייא זֶענֶען גֶעקוּמֶען אִין שׁוּהל אַרַיין . זָא זֶענֶען ווִידֶער פַאן אֵיין אַנְדֶער טִיהר אַרַיין גֶעקוּמֶען אֵיין כַּהֲנָה מִיט זְקֵנִים אַלֶע בֶּעקְלֵיידֶעט בִּגְדֵי שַׁבָּת . מֶענְכֶער הָאט גֶהַאט אֵיין מְשָׁרֵת . מֶענְכֶער צְוַויא . מֶענְכֶע הָאבֶּען גֶעהַאט זֶעהר פִיהל מְשַׁמְּשִׁים . יֶעדֶער הָאט זִיךְ גֶעשְׁטֶעלְט אוֹיף זַיין בֶּעצֵייכֶענְטֶע שְׁטֶעל . אוּנ דִיא מְשָׁרְתִים הָאבֶּען אוֹיךְ גֶעהַאט יֶעדֶער זַיין שְׁטֶעל . אוּנ דִיא דְרַייא . דָאס וָואר דֶער הֵיילִיגֶער מְקֻבָּשׁ כְּלָךְ מִיט דִיא צְוַוייא זְקֵנִים וְוִיא זַייא זֶענֶען

געקומען

געקומען אין שוהל . זא האט מען דעם מקדש מלך געפֿיהרט אויף דער מזרח שטאט . אונ דער זקן מיט דעם אנדערען זקן זיין משרת זענען ארויף געגאנגען אויף דעם מעמער .

וויא דער עולם האט געזעהען דאס דער זקן מיט זיין משרת זענען שוין אויבען אויף דעם מעמער . זא האט מען זיך געשטעלט דאווינען מנחה . אחר מנחה האט זיך א חזן מיט ועדר פֿיר משוררים ארויף געשטעלט אויף דעם מעמער אונ האט מקבל שבת געוועזען מיט זאלכעס זיס קול . דאס קיין לעבענדיגער מענטש איז ניכט אים שטאנד אוים צו האלטען דעם גרויסען תענוג פֿון דעם געזאנג . אלע ביימער מיט אלע פֿרוכט מיט אלע פֿייגעל אונ אלע חיות האבען מיט געזונגען . דיא ווענד מיט דיא ליכט האבען מיט געזונגען . קיין שום תענוג פֿון דער וועלט קען זיך ניכט גלייכען צוא דעם גרויסען תענוג פֿון דעם זיסען געזאנג פֿון דעם קבלת שבת . איין אנדערער מענטש מעכט באלד שטארבען פֿון דעם ערשטען ווארט וואס ער האט געהערט זינגען . דען זא גוט וויא ווען חז דיא שמערץ (יסורים) איז אויף א מענטש צוא שטארק איבער זיין כח . מוז ער דאך שטארבען . זא אויך ווען ביא איין מענטש איז גדולה מיט תענוג צו גרוים . זא מוז ער שטארבען . ווייל דער תענוג איז שטארקער וויא זיין כח . נאר דעם הייליגען צדיק מקדש מלך האט ניכט גשאט ווייל ער וואר דאך וויא א מלאך . דאך אבער האט ער פֿערגעסען וויא ער איז אונ וואס ער איז .

אחר התפֿלה נאך דעם דאווענען . איז דער גאנצער עולם געגאנגען צום מעמער . אונ איטליכער בעזונדער האט געזאגט צו דעם זקן שבתא טבא דאס הייסט גוט שבת. אונ אלי האבען געווארט ביז דער זקן איז מיט זיין משרת אונ מיט זיין אורח ארוים געגאנגען פֿון שוהל . זא זענען זייא אויך איטליכער אוועק געגאנגען . דער צדיק מקדש מלך האט זיך ניט געקענט אוים ווינדערען .

וויא ער איז מיט זיינע זקנים צוריק געקומען האט ער געזעהען דאס זעלבע חדר וואס ער איז צום ערשט געזעסען ביים טיש אונ האט געזאגט היקון שבת . איז דאס חדר יעצט געוועזען זא גרוים דאס קיין לעבעדיגער מענטש מעכט ניכט קענען ערזעהען פֿאן איין עק ביז צום אנדערען עק . אונ עס ווארען זיבען הונדערט מיט צווייא טישען . אונ אויף יעדעם טיש ווארען זיבען הונדערט מיט צווייא מנורות . אונ זיבען הונדערט מיט צווייא ליכט אין יעדער

מנורה אונ זיבען הונדערט אונ צוויא שטוהלען צוא יעדעם טיש.
דען דאס חדר מיט דיא אלע זאכען וואר נאר גרייט לכבוד שבת.
אונ דאס ווארט שבת בעטרעפט זיבען הונדערט מיט צוויא. דען
איין שי״ן איז דרייא הונדערט אונ א תי״ו איז פיר הונדערט. אונ א
בי״ת איז צוויא.

דיא אלע טישען מיט שטוהלען מיט מנורות וואהרען זעהר
שרעקליך שיין. אבער דער טיש מיט דיא מנורה מיט דעם שטוהל
וואס דער זקן איזט געזעסען מיט זיין ליכטיגען אורח מקדש מלך.
דאס איז אין לשער ואין לספר. דאס איז ניט מעגליך צוא זאגען
אונ ניכט מעגליך צוא ערצעהלען. ביא דעם טיש וואר ניט מעהר
נאר צוויא שטוהלען. אויף איינעם איז געזעסען דער זקן. אונ אויף
דעם אנדערען דער הייליגער מקדש מלך. אונ א קליינער טיש מיט
איין שטוהל איז געשטאנען פון ווייטען. דאס איז געוועזען פר דעם
אנדערען זקן. וואס האט בעדינט. מען האט אן גהויבען צוא זאגען
שלום עליכם. האט געקלונגען דאס גאנצע חדר. דען דיא טישען
מיט מנורות. מיט דיא ליכט. מיט דיא שטוהלען. מיט דיא ווענד.
האבען אלע מיט געזונגען. דערנאך האט דער אנדערער זקן דער
משרת. געבראכט איין גאלדענע קריג מיט וויין. אונ צוויא בעכער
אויס בריליאנטען. אונ אויף יעדע זאך בעזונדער איז געשטאנען מיט
גאלדענע אותיות דאס ווארט שבת. אויף דיא בעכער וואר געשריבען
כוס של שבת. אונ ביא דיר טיהר וואר געשריבען ארמון של שבת
דאס הייסט דער פאלעץ פון שבת. אויף דיא טישען. שולחן של
שבת. יעצט האט דער זקן געמאכט קידוש. אונ מען האט געהערט
דורך דיא וואנד רעדען. אונ קיין מענטש האט מען ניכט געזעהען.
נאר וויא דער זקן האט אויס געזאגט דעם קידוש איז אריין געקומען
איין אשה פערקליידעט בבגדי שבת. איהר פנים האט געלויכטען פיהל
שענער וויא די זון. איהר פנים וואר פארהאנגען מיט איין פירהאנג
אבער עס האט דורך געלייכטען דורך דער פירהאנג. וויא דער זקן
האט געטרונקען פון קידוש. האט ער פון זיין כוס געגאסען אביסעל
אין איין אנדער כוס אונ זיא האט אביסעל געטרונקען אונ איז אוועק
געגאנגען. אונ מעהר האט מען זיא שוין ניט געזעהען. נאר נאך
איטליכע ברכה האט מען געהערט זאגען אמן. נאך דעם האט דער
אורח געמאכט קידוש. ער האט זיך ניט געקענט אויס וואונדערען
איבער דעם וויין. נאר ער האט דאך ערשפירט דאס דער וויין

נאך ניכט פון ריזען עולם . נאר פון עולם העליון . אדער פון גן עדן העליון . אדער פון יין המשומר . דאס איז דער וויין וואס איז באשאפן געווארען פון ששת ימי בראשית פאר דיא צדיקים לעולם הבא . פרעגן איז קיין דרך ארץ . זא איז ער געזעסען פערוואונדערט אונ האט געשוויגען . נאך קידוש האט מען געברענגט שנים עשר חלות . אונ פיש . אונ דערנאך האט מען געברענגט איין טויזענט איין הונדערט אכט אונ אכציג מאכלים וואס מען איז ניט אים שטאנד צו ערשרייבן דעם תענוג פון דיא מאכלים . אונ פאר וואס זא פיהל מאכלים . וועל איך דיך ערקלערען . דען דאס ווארט שבת במילואו בעטרעפט אזויא . ווארום שבת לייגט מען אוים ש . ב . ת . ש ווירד געשריבן שין . דאס בעטרעפט דרייא הונדערט אונ זעכציג . ב ווירד געשריבן ית . דאס בעטרעפט פיר הונדערט מיט צוועלף . ת ווירד געשריבן תיו . דאס בעטרעפט פיר הונדערט מיט זעכצעהן . אלץ בעטרעפט איין טויזענט איין הונדערט אכט אונ אכציג . נאר דו ליבער מענטש ווירסט מיך פרעגען . וויא קען מען עסען אזויא פיהל מאכלים . ווען נאר אפילו איין האלבען לעפעל פון יעדען מאכל איז מען דאך אויך ניכט אים שטאנד צו עסען ? זא ליבער פריינד וועל איך דיך דאס ערקלעהרען . זייא וויסען דאס זיין ניכט קיין מאכלים גשמיים נאר רוחניים . דאס הייסט עס זענען ניט זאלכע גראבע מאכלים וואס דער גוף קען געניסען . נאר פאר דער נשמה . דאס איז זעהר איין אידלע זאך . וואס מען קען קיין פראסטען מענטש ניט פארשטיין געבן . נאר דער מענטש וואס האט א ידיעה אין חכמת הקבלה דער קען דאס פארשטיין . נאך דעם עסען האט מען אן געהויבען צוא זינגען זמירות . אונ דער גאנצער עולם וואס האבען געדאווינט אין שוהל זיין געקומען . אונ אלע שטוהלען מיט אלע טישען זענען בעזעצט געווארן אונ דאס געזאנג איז געוועזען זא זיס . טעם גן עדן דאס ווען איין לעבעדיגער מענטש מעכט דאס הערען מעכט ער געשטארבען פון גרוים תענוג .

דערנאך האט דער זקן וואס איז געזעסען פון זייטען אויף געשטאנען אונ האט אריין געברענגט צוויא גאלדענע שטוהל אוים געשאבירט מיט לויטער ברילאנטען אונ האט דיא צוויא שטוהלען אהין געשטעלט צום טיש וויא דער זקן מיט דעם אורח זענען געזעסען . דא זענען אריין געקומען צוויא זקנים . וויא דיא זקנים זענען אריין געקומען . האבען זיך אלע אויף געשטעלט . אונ זענען אהער גנאנגען

צו דעם זקן האט ער ארויף געלייגט זיינע הענד אויף זייערע קעפ און האט זיא געבענשט . דערנאך האבען זייא זיך געזעצט אויף די צווייא גאלדענע שטוהלען .

דאן זענען ווידער אריין געקומען צוועלף יונגע לייט . שטולען וואַרען שוין פאר זייא גרייט . האבען זייא ווידער אלע אויף געשטעלט לכבוד דיא צוועלף יונגע לייט . און דיא צוועלף זענען אהער געגאנגען און האבען זיך געביקט צו דיא דרייא זקנים . און דאבען דעם אורח געגעבען שלום. דער נאך האט מען דיא פרישע געמט געגעבען צוא מאכען קידוש און האבען איך גגעבען . דערנאך האט מען גבענשט דער ערשטער זקן האט געבענשט כוזמן . נאך דעם בענשען . האט דער זקן דער משרת געזאגט צום מקבש כלך . יעצט קום מיט מיר . האט ער איהם געפיהרט אין איין אנדער חדר . און האט איהם גבעט איין הערליך געלעגער . און האט געשטעלט וואסער מיט געטראנק צום בעט . און האט זיך געזעגענט און אוועק געגאנגען .

מארגען גאנץ פריה איז דער זקן משרת געקומען צום מקבש מלך און האט געזאגט . קום אין מקוה אריין און זייא דיך טובל ער האט איהם געפיהרט אין דיא מקוה . ער האט זיך טובל געוועזען און דר משרת האט איהם ווידר געגעבען אנדערע מלבושים מראש ועד רגל . און האט איהם געפיהרט אין יענעם חדר וויא דער זקן איז געזעסען . און דער משרת האט איהם געברענגט א טאץ מיט מילעך און קאווע . עס וואר אבער גאנץ היים . אלס מען וואלט עס ערשט יעצונד אוועק גנומען פון פייער . ער האט זיך זעהר שטארק געוואונדערט . דאס מען לאזט קאכען אן שבת . זא לאזט ער שטיין דיא קאווע מיט מילעך און טרינקט ניט . זא קומט דער משרת און פרעגט איהם פאר וואס ער טרינקט ניט . ער שעהמט זיך צו זאגן . אבער דער משרת האט זיך משער געוועזען . און האט גזאגט צום אורח . זייא ניט קיין נאר און טרינק . מיר זענען חלילה ניט מחלל שבת . קוים ער האט געוואלט טרינקען .

וויא ער האט שוין געטרונקען . האט ער איהם אריין געפיהרט אין איין בית המדרש פיל מיט ספרים אוים פארמעט . האט ער זיך געזעצט לערנען . דער נאך האט דער משרת איהם געברענגט א טלית . און האט געזאגט קום עס איז שוין זמן תפלה . זא זענען זייא אלע דרייא געגאנגען אין שוהל אריין . דער גאנצער עולם וואר שוין גרייט און האבען געווארט . וויא זייא זענען אריין געקומען .

אונ דר זקן מיט זיין משרת האבן זיך געשטעלט אויף דעם טלעמער אונ דער אורח אויף דער מזרח וואנד . זא דאס זיך א חזן מיט פיל משוררים געשטעלט דאווענען . דאס זיסיגקייט פון דעם דאווענען מיט דיא קיהל געזאנגען איז מען ניט איס שטאנד צו ערשרייבען .

צום ליינען האט מען ארויס גענומען פון ארון קודש א פלאם פייער . דער מקדש מלך האט זיך זעהר ערשראקען . אונ האט זיך געווינדערט דאס איין מענטש טראגט דאס מיט דיא בלויסע הענד אונ ווירד ניכט פערברענט מען האט דאס ארויף געטראגן צום מלעמער אונ אלע האבען דאס געקושט . אונ האבען געזינגען תורה קדושה . תורה תמימה . תורת משה אמת . דאס איזט טייטש . דיא הייליגע תורה . דיא גאנצע תורה . די תורה פון משה איז אמת . דר אורח האט זיך ניכט געקענט איין האלטען אונ איז ארויף געלאפען אויף דעם מלעמער .

ויא זעהר פערווינדערט איז ער אבער געבליבען . וויא ער האט געזעהען דאס דער פלאם פייער איז א ספר תורה . דר פארמעט וואר הייס פייער . אונ דיא אותיות שווארץ פייער . מען האט גליינט מען האט דעם אורח מכבד געוועזען מיט עליה ששי . מען האט געדאווענט מוסף זעהר שיין זעהר זיס . דר גאנצער עולם איטליכר בעזונדער איז געקומען צום זקן אונ האט גזאגט שבתא טבא . אונ דער זקן מיט זיין משרת מיט זיין אורח זענען אהיים געגאנגען .

דער זקן מיט דעם אורח האבען זיך געזעצט ביים טיש . אונ דער אנדערער זקן האט זיא בדיהנט . ער האט געברענגט וויין אוף קידוש אונ ווידער שנים עשר חלות . אונ ווידער כל מיני מאכלים אונ מען האט געגעסען געטרונקען . פאר דעם בענשען זענען ווידער געקומען דר גרויסער עולם פון נעכטען . אונ דיא צוויא זקנים מיט דיא צוועלף יונגע לייט . אונ יעדער האט זיך געזעצט אויף זיין שטוהל אונ מען האט ווידער געזונגען זמירות . מיט שירות ותשבחות . דיא קולות זענען געגאנגען עד לב השמים אונ דאס זיסיגקייט איז שווער צו ערצעהלען . עס איז ניט מיגליך צו ערצעהלען אונ נישט צוא ערשרייבען . מען האט ווידער געבענשט . דער עלטערער פון דיא צוויא זקנים וואס זענען שפעטער אריין געקומען . דער האט געבענשט מזומן .

נאך דעם עסען האט מען דעם אורח געפיהרט אין איין לוסט גארטען עס וואר שוין דארט גרייט גוט געלעגער פר זיינט וועגן

שפ ת"ס

ער האט זיך ערקוויקט פון דעם ריח און געשמאק פון דיא גרעזער מיט דיא בלוהמען. און האט געשלאפען לערך צוויא שעה.

דאן איז ער אויף געשטאנען. איז שוין דער משרת דא געשטאנען מיט וואסער. ער האט זיך געוואשען. און דער משרת האט איהם געגעבען איין קארב מיט אלערלייא פרוכט שבת אויבס. און האט געזאגט מאכט ברכה און ערקוויקט אייך. ער האט געגעסען און האט זיך ערקוויקט. און איז צוריק געגאנגען אין בית המדרש. און האט זיך געזעצט לערנען. ביז מנחה. זענען זייא ווידער געגאנגען אין שול מען האט געדאווענט מנחה מיט דעם גאנצען עולם אזויא וויא פריה.

יעצט זענען זייא געגאנגען עסען שלש סעודות. דער גאנצער עולם איז געקומען. מען האט געזונגען זמירות ביז צאת הכוכבים. דאס הייסט ביז מען זעהט שטערען. און דער יונגערער זקן פאן די צוויא זקנים וואס זענען שפעטער געקומען. ער האט געבענטשט מזומן. מען האט תיכף געדאווענט מעריב. און געמאכט הבדלה. נאך הבדלה זענען אלע אוועק געגאנגען. נאר דער זקן מיט זיין משרת מיט זיין אורח זענען דא געבליבען.

גאנץ שבת האט מען צו דעם אורח ניט גערעט איין ווארט. און דער אורח האט צו קיינעם אויך ניט גערעט קיין ווארט. נאר יעצט וויא ער האט געזעהען אזוי צייטליך דאווענען מעריב און מאכען הבדלה. האט ער זיך זעהר געוואונדערט דען ער האט געמיינט דאס מען וועט מאריך זיין מיט שלש סעודות ביז האלבע נאכט. אזויא וויא ביי דיא גרויסע צדיקים איז דער מנהג. האט ער זיך יעצט ניט געקענט איין האלטען און האט געפרעגט ווארום מען האט אזו געשווינד פערלאזט דעם הייליגען שבת. האט דער זקן געזאגט צו איהם דוא האסט שוין דא ביי מיר קיין שטעל. דען דא טאר מען ניט פרעגען קיין קשיות. און האט געזאגט צום משרת גייא פיהר איהם אהיים אין זיין הויז אריין.

דעם אורח האט אבער ניט געגלוסט צו פערלאזען דיא ליבע סטאנציע. האט ער זיך געבעטען און האט צו געזאגט דאס ער וועט שוין ניט פרעגען. האט דער משרת צו איהם געזאגט. וואלסט אבער וויסען דאס ווען נאר איין מאל דו ווירסט איין ווארט פרעגען. טארסט דוא שוין דא ניט בלייבען.

בתוך כך איז נעלם געווארען דאס חדר מיט דיא טישען און

דיא ,ענען גאר געזעהן אין איין גרויסען פאלאץ וואס אויף אלע פיר ווענד איז געשטאנען געשריבען מיט גרויסע אותיות ,בית המשפט' און איין זעהר גרויסער טיש ארום און ארום זענען געזעסען צוויא און זיבציג סנהדרין . און אויבען אן איז געזעסען דער זקן . און דר אנדערער זקן דער משרת איז געשטאנען בייא דער טיהר.

פלוצלונג האט מען ערהערט איין גרויסען שטארעם , און מען האט אריין געברענגט א מענטש אין בית דין און פיר מענטשען אין ווייסען געקליידעט זענען געשטאנען בייא איהם . אונזארום און ארום זענען געשטאנען זעהר פיהל שווארצע . מענכע האבען געהאט קעפ ווי מענטשען נאר מיט הערנער וויא אקסען . מענכע האבען געהאט קעפ וויא א לייב און פיס וויא א פערד . עס איז געוועזען א פחד צו זעהען דיא שווארצע מיט זייער שרעקליכען קיק . און מיט זייער געוועדר . זייא האבען אלע געוואלט דעם מענטש שטעכען אדער איין שלינגען . נאר דיא פיר ווייסע האבען ניט צו געלאזט .

זא האט דער זקן א גרויסען געשרייא געגעבען צוא דעם מענטש . טפה סרוחה . בשר ודם . ווי האסט דו ניכט מורא געהאט פאר דעם בורא ברוך הוא . און פאר זיין היילינע תורה . ווייסט דוא דען ניכט דאס דער היילינער שבת איז דער נאמען פון בורא ב"ה . און שבת איז שקול כנגד כל התורה . און שבת איז איין עדות אויף בריאת עולם . אז דער אייבערשטער איז א קדמון לכל דבר אשר נברא . און ווער עס לייקענט אן שבת דער לייקענט אן כל התורה . און ווער עס לייקענט אן די תורה דער לייקענט אן זיין היילינען נאמען . און פאר וואס האסט דוא מחלל שבת געווען .

דער מענטש איז נעבעך געווארען זעהר ערשראקען . דאך האט ער געענטפערט . איך ווייס פון גאר ניט . איך האב קיין מאל ניט חלילה מחלל שבת געוועזען . זייט איך בין צום שכל געקומען האבע איך דעם היילינען שבת געהיטען אזויא וויא עס שטייט אין דער היילינער תורה . און ניט בלויז שבת . נאר די גאנצע תורה האב איך מקיים געוועזען . און דיא מצות וואס איך האב ניט געקענט מקיים זיין בפועל . האב איך מקיים געוועזען בלמוד . דען עס זיין פיל מצות פון דיא תרי"ג מצות וואס ניט איטליכער מענטש קען מקיים זיין . דהיינו ווען איינער עלטערן זיך מיט זיין ווייב איז ער ניט מקיים די מצוה פון א גט . אדער ווען איינער האט ניכט קיין בכור קען ער ניט מקיים זיין דיא מצוה פדיון הבן . זא איז מען

אבער דיא מצוה מקיים ווען מען לערנט דעם דין פון די מצוה. אונ זא האט דר טויטער אויך געענטפערט איך האב אלץ מקיים געוועזען הן בפועל והן בלמוד. אונ וואס איר זאגט דאס איך האב ח״ו אפ גלייקענט אן בורא ב״ה. דאס איז שקר וכזב. אונ איך פרעג נאך ענק גאר ניט. דעם בורא ב״ה. ער איז א בוחן לבבות. ער ווייס דעם אמת פון אלע הערצער. אונ איר ווילט מיר מאכען א בלבול שקר. איך אבער וועל מיך פון ענק ניכט לאזען. לאזען מיינע קומען מיט מיינע מליצים מיט מיינע עדות. אונ זיא וועלן בעקענען דאס איך האב ניכט מבטל געוועזען איין רגע פון תורה אונ צדקה אונ גמילות חסד.

אלע דיינים זענען געוועזען שטיל. נאר דר זקן האט זיך אן גערופען. דערמאן דיך גוט. דוא האסט אבער דאך מחלל שבת געוועזען. דוא האסט פערקויפט אקאוויט א גוי.

ענטפערט דער מענטש. עס איז שקר. דען איך האב שבת אפילו מיט קיין ישראל אויך ניט גערעט קיין דברי חול. נאר לשון הקודש מכל שכן מיט איין ערל.

זא זאגט דער זקן אמת דוא האסט שבת ניט גערעט דברי חול. אבער דוא האסט פרייטאג פערקויפט א פעסעל אקאוויט א פויער פון איין דארף. אונ ער האט דאס אן שבת געטראגען חוץ לתחום. אונ דער דין איז מען טאר אפילו קיין בהמה ניט בלאדענען אן פרייטאג מיט איין לאסט אז דיא בהמה זאל עס טראגען שבת וואריב עס שטייט אין דער הייליגער תורה למען ינוח שורך וחמורך דיין אקס מיט דיין איזעל זאל רוהען. מכל שכן א מענטש טאר מען אם פרייטאג ניט געבען איין לאסט ער זאל עס טראגען שבת. אונ דוא האסט איהם דאס פעסעל אקאוויט געהאלפען נעמען אויף דיא פלייצעם. אונ ער איז דערמיט אהיים געקומען נאך דיא האלבע נאכט. זא איז אזויא גוט וויא דוא מעכסט איהם אן שבת פרקופט.

ענטפערט דער מענטש. ניין עס איז שקר. דען איך האב קיין מאל מיט אקאוויט ניט געהאנדעלט. זאגט דער זקן איך וועל דיר שטעלען עדות. זאגט דר מענטש גוט איך וויל זעהן די עדות.

אזויא גיבט דער זקן א געשרייא צוא זיין משרת. רוף אריין דעם שר וואס האט דעם ספר זכרונות דאז ער קומן אונ באלד מיט ברענגען דיא עדות. ער גייט אין איין רגע קומט אריין איין מאן מיט זעהר א גרויס בוך וואס הונדערט מענטשען ווערדען ניט קענען

טראגען, אונ עס איז געשטאנען געשריבען דער נאמען פון דעם פויער אונ דיא סדרה פון דיא וואך. האט מען א געשרייא גיגעבען איז דער פויער שוין דא געשטאנען אונ דאס פעקעל אקאוויט אויף דיא פלייצעס. אונ האט צוא איהם געזאגט. געדענקסט ווען דיין שווערר איז ניט געוועזען אין דערהיים. אונ איך בין פרייטאג צוא דיר געקומען אונ האב דיר דאס געלט געגעבען. אונ דו האסט מיר אפ געמאכטען אונ געהאלפען אויף דיא פלייצעס גענומען. אונ דאס געלט האסט דו גלייגט אין שטוב אריין אין א שופלעדער פון טיש. איך האב געזעהען. פליצלונג זענען געקומען דיא בענק מיט דיא טישען מיט דיא קווארט מיט אלע כלים פון דיא שענק. אונ האבען עדות גזאגט דאס ער האט פערקויפט פרייטאג. דיא אלע האבען אפ געזאגט זייער עדות אונ נעלם געווארען.

יעצט האט זיך דער מענטש געביך ערמאנט. עס וואר אזו. זיין שווערר איז געוועזען א שענקער אונ האט גהאט א סקלאד מיט אקאוויט. דאס אלע אנדערע שענקער פון דער שטאט אונ פון דיא דערפער האבען ביא איהם געקויפט. אונ דער מענטש וואהר דעם שענקערס איידעם ער וואר איין יונגער מאן אונ האט געגעסען קעסט ביים שווערר. אונ איז געזעסען יומם ולילה אונ האט געלערנט. איין מאל איז זיין שווערר אוועק געפאהרען האט ער געבעטען דעם איידעם דאס פרייטאג זאל ער אביסעל העלפען אכטונג געבען אין דיא שענק. אונ דער פויער האט געוואוינט אין תחום שבת פון די שטאט. אונ איז אריין גקומען מיטאג צייט נאך אקאוויט. פון מיטאג ביז נאכט מעכט ער געקענט הונדערט מאל אהיים טראגען דעם אקאוויט. ווי דער יונגער מאן האט איהם פערקויפט דעם אקאוויט איז דער פויער ניט גלייך אהיים געגאנגען. נאר האט זיך אין דיא שטאט געזעצט טרונקען מיט אנדערע פויערן ביז נאכט. אונ ביא נאכט איז ער ערשט מיט דעם אקאוויט אהיים געגאנגען. זא איז דאך דער יונגער מאן ניכט שולדיג דאס מינדעסטע. זא האט דער יונגער מאן געזאגט צום זקן. דער פויער האט עדות געזאגט דאס איך האב איהם פערקויפט. אבער ווארום האסט דו איהם ניט געפרעגט וועלכע שעה איך האב איהם פערקויפט? ווען איך מעכט איהם פערקויפען פרייטאג שפעט דאס שוין קיין צייט מעכט געוועזען אהיים צו גיין. מעכט איך שולדיג זיין אונ מעכט געמוזט ליידען מיין עונש. אבער ווען איך האב איהם פערקויפט וואר מיטאג. מעכט

ער דאך נאך געקענט הונדערט מאל אהיים גיין. נו וואס בין איך דען שולדיג דאס ער האט א גאנצען טאג געטרונקען אין די שטאט און איז ביי נאכט אהיים געגאנגען. זא איז געווארען א גרויס געשריא. טעגליכע האבען געשריגען ער מוס זיין אין גיהנם א גאנצע שמיטה דאס הייסט זיבען יאהר. טייל האבען געשריגען עס איז גינוג דרייא יאהר.

ווען אבער פליצלונג אן געקומען מליצים ישרים ועדר פיהל און האבען געשריגען געוואלד. זא איז מענטש וואס דאס אויף זיך קיין שום חטא. און ווי לאנג ער האט געלעבט. דאס ער נאר עוסק געוועזען אין תורה וצדקה וגמילות חסד. זאל מען איהם מאכען א משפט גיהנם.

זא האט זיך דער זקן אן גערופען. ניין. איך וועל מאכען א פסק דין. ער האט דיא ברירה. אדער צוריק מגולגל צוא ווערען אויף יענעם עולם. אדער צו זיין זיבען טאג אין גיהנם. ניט הי"ו צו ליידען קיין שום עונש. נאר בלויז צו זיין דארט זיבען טאג. זא האבען זיך אלע סנהדרין אן גערופען. צדק ומשפט מכון כסאו. עס איז געשריבען און ערדליך דאס משפט מיט חסד. און אנדערש קען שוין ניכט זיין ווי אונזער רבי האט גפסקנת. זא האט מען דעם מענטש געפרעגט וואס ער וויל. האט ער געזאגט ניט זיבען טאג. נאר אפילו הי"ו זיבען יאר וויל ער בעסער זיין אין גיהנם איידער ער זאל צוריק מגולגל ווערען. זא האט מען איהם אוועק געפירט און אלע האבען איהם נאך געשריגען. אשריך וטוב לך וואויל דיר דאס דוא ביסט ריין פון חטאים. און פיל מיט זכיות.

דער מקבש מלך האט דיא גאנצע מעשה צו געזעהען און צו געהערט. איז ער געווארען כלא כעס און האט זיך ניט געקענט איין האלטען. און איז מיט רוגזון אהין געגאנגען צום טיש. און האט א געשריא געגעבען. עס שטייט אין דער היליגער תורה. לא תטה משפט. מען זאל ניט פאלש משפטן. און עטין האט פאלש גישפט דען דער דין איז ביי חילול שבת. בשוגג איז ער חייב א קרבן חטאת. קיין מיתה קומט ניט נאר במזיד. אין גיהנם איז דאך ערגער ווי מיתה. און פר וואס האט איר דעם צדיק גיפסקנת גיהנם. עס איז דאך אפילו קיין שוגג אויך ניט. ווארום באמת איז ער דאך גאר ניט שולדיג. איך וועל דאס ניט שווייגען. לאז מען רופען משה

רבינו ער זאל זאגען ווער עס האט רעכט.

זאגט דער זקן דוא האסט דאך געזאגט דיין ווארט דאס דוא ווירסט שוין ניט פרעגען קשיות. אונ יעצונד פרעגסט דו ווידער. אלזא זייא וויסען איך וועל דיר רופען משה רבינו ער ווירד דיר זאגען דעם טעם פון דעם פסק. נאר באופן דאס וויא דוא ווירסט האבען געהערט דעם טעם. טארסט דוא דיך שוין דא בייא מיר ניט געפונען איין רגע. ער זאגט יוא איך בעשטייא. זאגט דער זקן. צוא וואס זאל איך מטריח זיין משה רבינו. איך וועל דיר זאגען דעם טעם. זייא וויסען דאס ווען ער מעכט זיין וויא איין אנדערער מענטש וואס האט חטאים היו. זא מעכט מען איהם דאס גאר ניט רעכענען פאר קיין חטא. דען ער האט דאך באמת גאר קיין שולד אין דיזען. נאר אבער וויל ער איז א צדיק גמור. ער האט איהם זיך קיין שום חטא. אונ אויף זא איין צדיק איז מען מקפיד כחוט השערה הייסט דאס קענען איהם שוין א גרויסער חטא.

שנית עס זענען דארט אין גיהנם עטליכע נשמות וואס זייא ברויכען שוין ארויף צו קומען לגן עדן העליון. נאר זייא קענען ניט עולה למעלה זיין ביז עס ווירד מיט זייא זיין איין צדיק גמור. על כן דורך איהם וועלען זייא מיט גיין ארויף לגן עדן.

וויא דער מקדש מלך דאס האט געהערט. האט ער מודה געוועזען דאס דער פסק איז אמת. אונ האט געזאגט ה׳ אמת ותורתו אמת. ומשרתיו צדיקים וטהורים אמתים. דאס איז טייטש גאט איז אמת. אונ זיין תורה איז אמת. אונ זיינע משרתים זענען ריינע צדיקים אמת. ער האט נעבעך נאך געוואלט בלייבען. נאר עס האט ניט געהאלפען. דער זקן האט געהייסען דעם משרת ער זאל איהם תיכף אהיים פיהרען. דער משרת האט איהם גענומען בייא דער האנד. אין איין רגע איז ער מיט איהם געשטאנען אין וואלד בייא דעם בוים וויא ער האט פריהער דיא זאכען איבער געלאזט. אונ האט איהם דיא זאכען געגעבען. אונ האט געזאגט. קום אין איין רגע ווירסט דוא זיין אין דיין היים.

זאגט דער מקדש מלך איך בעשווער דיך זאג מיר וויא בין איך געוועזען שבת. ווער איז דער זקן. ווער ביסט דו. ווער זענען דער עולם וואס זענען שבת מיט אונז געזעסען. אונד ווער איז דער מוטער וואס מען האט איהם דעם פסק געמאכט. זאגט דער משרת

קיין אנדערען פּעכט איך דאס ניט ערצעהלען. זק כען טאר ניט
מגלה סוד זיין. נאר ווייל דוא ביסט זעהר גרויס אין אלע עוקבות.
אונ דר זקן האט דיך זעהר ליב. זא וועל איך דיר אלין מגלה זיין.
זייא וויסען דאס דר זקן איז אברהם אבינו. אונ איך בין זיין
קנעכט אליעזר. איך בין אויף דעם עולם געוועזען זיין קנעכט אונ
אויף יענעם עולם העליון בין איך אויך זיין קנעכט. אונ די קאווע
וואס איך האב דיר שבת פריה געגעבען דאס וואר ניט הייס פון קיין
פייער חוץ נאר זיא וואר פון גן עדן. אונ דיא שוהל מיט דיא אלע
הדרים וואס דו האסט געזעהען דאס איז פון זיבענטען הימעל. נאר
לכבוד דיר האט מען עס אראפ געבראכט צום ערשטען הימעל. אונ
דער וויין פון קידוש איז פון יין המשומר. דער געדיכטער וויין פון
ששת ימי בראשית פאר דיא צדיקים צו דיא סעודה פון לויתן ווען
משיח וועט קומען. אונ וואס דו האסט געזעהען אין דיא שוהל אונ
אויף דעם הויף חיות מיט פייגעל. דאס זענען אלין מלאכים וואס
ווערען בעשאפען פון דיא מצות פון דיא צדיקים. אונ דער חזן וואס
האט אזויא שיין געדאווענט דאס איז אהרן הכהן. אונ די משוררים
וואס האבען אזויא שיין געזונגען. דאס זענען דיא לוים וואס האבען
געזונגען אין בית המקדש. אונ דיא אשה וואס איז צריין געקומען
צום קידוש אונ דער זקן האט איהר געגעבען אביסעל יין קידוש.
דאס איז זיין ווייב. אונזער מוטער שרה. דען אזוי וויא מיר האבען
א שוהל מיט לויטער צדיקים. האבען זיי אויך א שוהל מיט נשים
צדקניות. אונ זייא וויסען דאס דיא צווייא זקנים וואס זענען שפעטער
אריין געקומען וואס איך האב זייא צווייא שמועסען גרייט געמאכט.
דאס איז יצחק מיט יעקב אבינו. אונ דיא צוועלף יונגע לייט וואס
זענען שפעטער אריין געקומען. דאס זענען דיא צוועלף שבטים אונ
דיא איבריגע זענען אלע צדיקים גמורים. נאר זאלסט וויסען דאס
אלע מיט אנאנדער זענען נאר בלויסע נשמות. קיין איינציגער גוף
איז ניט צווישען זייא. נאר לכבוד דיר דוא זאלסט ניט שרעקען,
האבען זיי זיך מתלבש געוועזען מיט א לבוש עס זאל זיך דיר דענקען
דאס עס זענען לעבענדיגע מענטשען. אונ דער מענטש וואס מען
האט היינט גמשפט. דער איז ערשט נעכטען געשטארבען אונ גאנץ
שפעט צוא קבורה געקומען. ער וואר א גדול הדור. ער האט אייך
געשעפט מעהר וויא הונדערט חסידים וואס יעדער איז דאס

לִהְיוֹת מוֹרֵה הוֹרָאָה בְּיִשְׂרָאֵל . דָאס הֵייסְט עֶר זָאל לֶערְנֶען אוּן פַּסְקֶענֶען מִיט יִשְׂרָאֵל . אוּנ עֶר וָואר אַ צַדִּיק גָמוּר . דִיא הַארְבֶּע וֶועלְט וֶוער אִיהם דָאס נָאר גֶעקֶענְט . קְלָאגְט אוּנ טְרוֹיעֶרְט אוֹיף זַיין טוֹיט . עֶר אִיז יוּנְגֶערְהֵייט גֶעשְׁטָארְבֶּען וַוייל מֶען בְּרוֹיךְ אִיהם צוּם בֵּית דִין שֶׁל מַעְלָה . עֶר וֶוערְד אוֹיבֶען אוֹיךְ זַיין אֵיינֶער פוּן דִיא סַנְהֶדְרִין .

פְרֶעגְט דֶער מִקַדֵּשׁ מֶלֶךְ פוּן וֶועלְכֶע שְׁטָאט וָואר יֶער ? זָאגְט דֶער מְשָׁרֵת עֶר הָאט גֶעוָואוֹינְט אִין דֶער שְׁטָאט וַויילְבֶּערְג אִין לַאנְד אִיטַאלְיֶע . דָאס אִיז זֶעהר וַוייט פוּן דַאנֶען . דָאס אִיז זֶעהר אַ גְרוֹיסֶע שְׁטָאט מִיט גְרוֹיסֶע לוֹמְדִים . נָאר עֶר וָואר דֶער קָאפּ פוּן אַלֶע לוֹמְדִים אוּנ פוּן אַלֶע צַדִּיקִים . אוּנ וָואס דוּא הָאסְט גֶעזֶעהֶען דָאס פִיר וַוייסֶע מֶענְטְשֶׁען זֶענֶען בַּייא אִיהם גֶעשְׁטַאנֶען וֶוען מֶען הָאט אִיהם צַריין גֶערוּפֶען צוּם דִין וְחֶשְׁבּוֹן . דָאס וַוארֶען פִיר הֵיילִיגֶע מַלְאָכִים . דָאס מֶען גִיבְּט יֶעדֶען צַדִּיק זַייא זָאלֶען אִיהם אָפּ הִיטֶען . אוּנ וָואס דוּא הָאסְט גֶעזֶעהֶען דִיא שְׁוַוארְצֶע דָאס זֶענֶען דִיא מַלְאֲכֵי חַבָּלָה רַחֲ"ל . וַוייא אִיז צוּא דֶעם מֶענְטְשׁ וָואס קוּמְט אִין זַייעֶרֶע הֶענְד אַריין . אָבֶּער צוּם צַדִּיק הָאבֶּען זַייא קֵיין שְׁלִיטָה נִיט .

אַלְזָא הָאבּ אִיךְ דִיר גֶעטָאן דַיין רָצוֹן אוּנ הָאבּ דִיר אַריין מְגַלֶה גֶעוֶועזֶען וָואס דוּא הָאסְט נָאר פֶערְלַאנְגְט . אוּנ יֶעצְט זָאג מִיר וַוייא אַהִין אִיךְ זָאל דִיךְ פִירֶען . דֶען אִיךְ הָאבּ קֵיין צַייט . אִיךְ מוּז בֶּעדִינֶען מַיין הֶער . זָא זָאגְט דֶער מְקַדֵּשׁ מֶלֶךְ אִיךְ פֶערְלַאנְג זָאלְסְט מִיךְ אַהִין פִירֶען אִין דֶער שְׁטָאט וַויילְבֶּערְג וְויא דֶער גֶעשְׁטָארְבֶּענֶער הָאט גֶעוָואוֹינְט . זָא הָאט נִיט גֶעדוֹיעֶרְט אֵיין רֶגַע זֶענֶען זַייא שׁוֹין גֶעוֶועזֶען אִין דֶער שְׁטָאט . עֶר הָאט אִיהם אַ שְׁטֶעל גֶעגֶעבֶּען אוּנְטֶער דֶעם בֵּית הַמִּדְרָשׁ . אוּנ אִיז נֶעלֶעם גֶעוָוארְן דֶער מְקַדֵּשׁ מֶלֶךְ אִיז אַלֵיינְס גֶעבְּלִיבֶּען שְׁטֵיין . עֶס וָואר אִים זֶעהר בַּאנְג צוּ וָואס עֶר אִיז אַזוֹיא גֶעשְׁוִוינְד פוּן דָארְט אַוֶועק . אוּנ צוּא וָואס עֶר הָאט דֶעם טְרַייעֶן מְשָׁרֵת אַזוֹיא גֶעשְׁוִוינְד פֶערְלוֹירֶען פוּן זַיינֶע אוֹיגֶען . אָבֶּער עֶס אִיז נֶעבֶּעךְ פֶערְפַאלֶען .

בְּקִיצוּר עֶר גֵייט אַריין אִין בֵּית הַמִּדְרָשׁ . אוּנ דֶער מִנְהָג אִיז דָאךְ דָאס מוֹצָאֵי שַׁבָּת גֵייעֶן אַלֶע יוּנְגֶע לַייט אוּנ אַלֶע לוֹמְדִים אוּנ חֲסִידִים . אִין דִיא בִּגְדֵי שַׁבָּת . אוּנ וִויבַּאלְד אִיז דֶער מִנְהָג דָאס

טצשיק זיצען יונגע לייט אין בית המדרש און לערנען . און דא האט דער מקדש מלך געטראפען א פיל בית המדרש מיט מענשען יונגע און אלטע . און אלע זענען געגאנגען אין צוריסענע קליידער און עס וואר זעהר טרויעריג ווייא תשעה באב . ווייא ער איז אריין געקומען זענען אלע זעהר געווארען פערווינדערט . דען זיין פנים האט געלויכטען ווייא א בריין נאך פון דעם נעכטיגען שבת . זייא האבען איהם געגעבען שלום . אבער זעהר טרויעריג אונטטהיג . ער פרעגט זייא וואס דאס באטייט . דאס זייא זענען אלע זא טרויעריג .

זא ענטפערען זייא . ווארום זאלען מיר דען ניט זיין טרויעריג . ווען דאס בית המקדש איז חרוב געווארען אין אונזער צייט . נעכטען זמן מנחה איז אונז אב געשטארבען דער קאפ און דיא קרוין פון אונזער שטאט . דאס וואר דער גרויסער צדיק און חסיד און למדן ווייא איז צו אונז דאס מיר האבען זאלכען טהייערען אוצר פערלוירען און אונזער רב פון דער שטאט איז נעבעך קראנק מחמת גרויס צער . און זיין ווייב מיט קינדער וועלען עס געוויס ניט אויס האלטען דאס זייא האבען זאלכען דימאנט פערלוירען .

זא זאגט ער . איך בעט אייך פירט מיך אהין צוא דעם הויז ווייא דער צדיק האט געוואוינט . זא האט מען איהם אהין געפירט ער איז אהין געקומען . און האט זיך געשטעלט אונטער דעם פענצטער . און האט דורך דיא שפארע פון לאדען אריין געקוקט . האט ער געזעהען איין לעמפעל אייל ברענט . און אלע זיצען אויף דער ערד . און קלאגען און טרויערען און וויינען . ער האט זיך גאר ניט וויסען געמאכט און איז צוריק געגאנגען אין בית המדרש . און האט זיך געזעצט לערנען . קיינער האט איהם ניט געקענט . נאר אלע האבען זיך כשער געוועזען דאס ער איז א גרויסער מאן . ווען דיא שכינה מיט דיא קדושה האבען גערוהט אויף זיין פנים .

מארגען פריה האט מען געשיקט מודיע זיין אין שטאט דאס אלע זאלען צונאנד קומען . ער ווירד מאכען א הספד נאך דעם צדיק . זא זענען אלע געקומען אין שול אריין . מען האט זיך געשטעלט דאווענען דער רב פון דר שטאט האט זיך קראנקערהייט אויף געהויבען און איז אויך געקומען אין שוהל אריין . דער רב וואר אויך א גאנץ גרויסער מאן .

וויא ער האט זיך נאך בעטראכט דעם אורח. זא האט ער דערקענט דאס דאס איז דער היילינער צדיק מקובל מלך. זא איז ער גאנץ ערשראקען געבליבען. אונ איז געשווינד אראפ גגאנגען פון דיא כורה שטאט. אונ האט געווינקען צוא אלע גרויסע לייט דיא זאלען איך אהער גיין. אונ האט צו זייא געזאגט. איר זאלט ניט מיינען: דאס איז א מענטש. ניין. דאס איז א מלאך אלהים. ער איז דער מקובל מלך. ער איז גרויס אין אלע עולמות עליונים ותחתונים אלע זענען געבליבען ערשראקען. אונ אלע האבען זיך זעהר געפריט דאס זייא האבען זוכה געוועזען זאלבען צדיק צוא האבען אין זייער שטאט.

נאך דעם דאווענען האט זיך דער אורח געשטעלט מאכען איין הספד. אין מיטען דעם הספד האט ער דערצייילט די גאנצע מעשה דאס געכטען ביי נאכט האט ער זיך מיט אידם געזעהן ביי דעם בית דין של מעלה. אונ האט ערצעהלט דאס ער האט געקריגען איין פסק אויף זיבען טאג. נאר דורך דעם לערנען וואס איך האב א גאנצע נאכט געלערנט פאר זיינעט וועגען. האט מען אוים דיא זיבען טאג געמאכט דרייא טאג. נאר מיר זאלען אלע דא בלייבען שטיין. עס זאל קיינער ניט אהיים גיין ביז מען ווירד אוים זאגען גאנץ תהלים אונ נאך יעדען ספר ווירד מען זאגען קדיש. זא ווירד מען אידם פטור מאכען פון צאלעם.

דער גאנצער עולם דאס מיט גרוים שמחה געשטאנען. אונ מען האט זיך תיכף געשטעלט זאגען תהלים אזויא וויא ער האט געהייסען. אונ מען האט געזאגט פינעף קדישים. אונ דער נאך איז ער אהיין געגאנגען מנחם אבל זיין. אונ האט זייא געטרייסט

אונ האט זיא סבטים געוועזן דאס באלד נאך דיא שבעה ווירד דער געשטארבענער צדיק צוא חלום קומען · יעדען בעזונדער · עס איז אויך אזויא געוועזן · נאך דיא שבעה איז ער צוא חלום געקומען ערשטענס צוא זיין הויז געזונד · דערנאך צום רב אונ צוא דיא לומדים פון דיא שטאט · אונ האט צוא זייא אזויא געזאגט · געדענקט אן גאט · אונ זייט נוהג כבוד אן דעם צדיק · דען ער איז איין יחיד צווישען אלע צדיקים עליונים ותחתונים · ער האט מיך מציל געוועזן פון גיהנם · אונ עטין זאלט איהם בעטען דאס ער זאל אנק בענשען · דען ווען ער ווירד איך איבער לאזען איין ברכה · זא איז עס מקויים · אונ אויך מיינע קינדער זאל ער בענשען · מען האט אויך אזויא געטאן אונ דער צדיק האט אלע געבענשט אונ דיא קינדער פון דעם געשטארבענען האט ער געבענשט מיט תורה וגדולה · אונ ער האט זיך אפ געזעגנט מיט אלע אונ איז בשלום אוועק · אונ דיא קינדער פון דעם געשטארבענען זענען געווארען גרויסע לומדים אונ צדיקים אונ חסידים אזויא וויא דער מקדש מלך האט זייא געבענשט · אונ דער זכות פון דעם צדיק מקדש מלך אונ פון אלע צדיקים זאל אונז בייא שטיין לעולם ועד אמן ·

ע נ ד ע